

Hasta Ö?renim Gereksinimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hasta Ö?renim Gereksinimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22640>

Özet

Hasta Ö?renim Gereksinimi Ölçe?i (HÖGÖ), hastalar?n kendi sa?lık durumlar?, tedavileri ve ya?am kaliteleri ile ilgili alg?lad?klar? ö?renme ihtiya?lar?n?n düzeyini belirlemek amac?yla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir arac?n Türkiye popülasyonuna uyarlanmas? çal??mas?dır. HÖGÖ, özellikle kronik hastal??? olan bireylerin veya karma??k tedavi süreçlerinden geçen hastalar?n **e?itim gereksinimlerini** sistematik olarak de?erlendirmek için hem?irelik ve sa?lık bilimleri alan?nda kullan?lmaktadır. Ölçek, bireyin hastal??? yönetme yetene?ini do?rudan etkileyen çe?itli alt boyutlardaki bilgi aç?kl?klar?n? ölçmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hasta e?itimi, ö?renim gereksinimi, hem?irelik, psikometrik, uyarlama, Hasta Ö?renim Gereksinimi, ya?am kalitesi, Likert ölçe?i.

Yazarlar

E. Çatal, Aklime Dicle

Amaç

Hasta Ö?renim Gereksinimi Ölçe?i'nin temel amac?, hastalar?n tedavi süreçleri ve hastal?k yönetimi s?ras?nda hangi konularda bilgi veya beceri edinmeye en çok ihtiya? duyduklar?n? belirlemektir. Bu belirleme, sa?lık profesyonellerinin (özellikle hem?irelerin) bireyselle?tirilmif ve önceliklendirilmif **hasta e?itim programlar?** olu?turmas?na olanak tan?r.

Ölçek, hastalar?n kendilerini yönetme becerilerini art?racak, hastal???a ba?lı komplikasyonlar? azaltacak ve genel olarak Hasta Ö?renim Gereksinimine yönelik müdahalelerin etkinli?ini de?erlendirmeye yard?mc? olacak verileri sa?lamay? hedefler.

Yap?

Hasta Ö?renim Gereksinimi Ölçe?i, hastalar?n e?itim ihtiya?lar?n? yedi temel alt boyutta inceleyen çok boyutlu bir yap?y? ölçek. Bu alt boyutlar, hastan?n günlük ya?am?n? ve tedaviye uyumunu etkileyen kritik alanlar? kapsamaktadır. Ölçek, hastalar?n bu ö?renme konular?n? ne kadar "önemli" veya "son derece önemli" olarak alg?lad?klar?n? de?erlendirir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel ö?renim alanlar? şunlardır: **İlaçlar, Ya?am Aktiviteleri, Toplum ve ?zlem, Duruma ?li?kin Duygular, Tedavi ve Komplikasyonlar, Ya?am Kalitesi ve Cilt Bak?m?**. Bu yap?, hastan?n hem fiziksel hem de psikososyal adaptasyon gereksinimlerini bütüncül bir ?ekilde ele almaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in Türkiye'de gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?nda, psikometrik geçerlik kan?tlar? sunulmu?tur. Özellikle **iç ölçüt geçerli?i** (bilinen gruplar ayr?m? geçerli?i) incelenmi?tir.

Yap?lan analizlerde, alt grup (dü?ük puan) ve üst grup (yüksek puan) ortalamalar? aras?ndaki fark?n istatistiksel olarak anlaml? oldu?u belirlenmi?tir ($t=26.610$, $p=.000$). Bu sonuç, ölçe?in gerçekten de yüksek ö?renim gereksinimine sahip bireyler ile dü?ük gereksinime sahip bireyleri ba?ar?l? bir ?ekilde ayr?rt edebildi?ini gösteren güçlü bir Geçerlik kan?t?d?r.

Güvenirlik

Hasta Ö?renim Gereksinimi Ölçe?i'nin iç tutarl?l???, **Cronbach's Alpha** katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarl?k Güvenirlik katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur (.93). Bu de?er, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü i?aret eder.

Alt ölçeklerin iç tutarl?k katsay?lar? ise ?öyledir: ?laçlar (.82), Ya?am Aktiviteleri (.83), Tedavi ve Komplikasyonlar (.79), Ya?am Kalitesi (.80), Cilt Bak?m? (.65), Duruma ?li?kin Duygular (.61) ve Toplum ve ?zlem (.57). En dü?ük güvenilirlik katsay?lar? Duruma ?li?kin Duygular ile Toplum ve ?zlem alt ölçeklerinde gözlemlense de, genel ölçek güvenilirli?i mükemmel düzeydedir. Ayr?ca **madde analizi** sonuçlar?na göre madde-toplam puan korelasyon katsay?lar? .20 ile .66 aras?nda de?i?mekte olup istatistiksel olarak anlaml?d?r ($p=.000$).

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n özet verilerinde do?rudan Aç?klay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi sonuçlar? sunulmam??t?r, ancak yedi alt ölçe?in varl???, ölçe?in çok faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu göstermektedir. Ölçe?in yedi alt boyutu (?laçlar, Ya?am Aktiviteleri, Toplum ve ?zlem, Duruma ?li?kin Duygular, Tedavi ve Komplikasyonlar, Ya?am Kalitesi ve Cilt Bak?m?), orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? korudu?unu ve bu yap?n?n Türkiye örnekleminde madde-toplam korelasyonlar? ve alt ölçek güvenilirlikleri ile desteklendi?ini dü?ündürmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama Ölçe?i

Format: 50 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?i.

Language Available: Türkçe

Population Group: Hastalar (Özellikle kronik hastal?klar? olan veya kapsaml? e?itime ihtiyaç duyan bireyler).

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Çal??ma, Dokuz Eylül Üniversitesi Hem?irelik Yüksekokulu taraf?ndan Türkiye'deki bir hasta popülasyonu üzerinde ger?ekle?tirilmis?tir.

Test Methodology: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r. Derecelendirme format? ?öyledir: 1= önemli de?il - 5= son derece önemli. Yüksek puanlar, ilgili ö?renme alan?nda alg?lanan gereksinimin yüksek oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Hasta bak?m?, e?itim gereksinimi, Cronbach's Alpha, psikometri, hem?irelik ara?t?rmas?, adaptasyon.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar?n kurumsal e-posta adresi: aklime.dicle@deu.edu.tr

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2008 y?I?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgisi için sorumlu yazar Aklime Dicle ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir. Kullan?c?lar?n, ölçe?i akademik veya klinik amaçlarla kullanmadan önce yasal izinleri almas? önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, kaynak web sitesinde mevcuttur. Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: hasta-ogrenim-gereksinimi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çatal, E., Dicle, A.(2008). Hasta Ö?renim Gereksinimleri Ölçe?i'nin Türkiye'de geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hem?irelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 1(1), 19-32.

Hasta Ö?renim Gereksinimi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçe?in 50 maddesinin tamam? listelenmemi?tir. Ölçek 50 maddeden olu?maktadır ve yedi alt boyutta toplanm??t?: ?laçlar, Ya?am Aktiviteleri, Toplum ve ?zlem, Duruma ?li?kin Duygular, Tedavi ve Komplikasyonlar, Ya?am Kalitesi ve Cilt Bak?m?. Maddeler, hastan?n bu alanlardaki ö?renme gereksinimini 1 (önemli de?il) ile 5 (son derece önemli) aras?nda derecelendirmesini ister.

ARABPSYCHOLOGY.COM